

Projektas „Bendrojo ugdymo mokytojų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų tobulinimas“
Projekto kodas 09.4.2-ESFA-V-715-02-0001.

Ugdymo turinio atnaujinimas

2018 m. spalio 10 d., Vilnius

UGDYMO
PLĖTOTĖS
CENTRAS

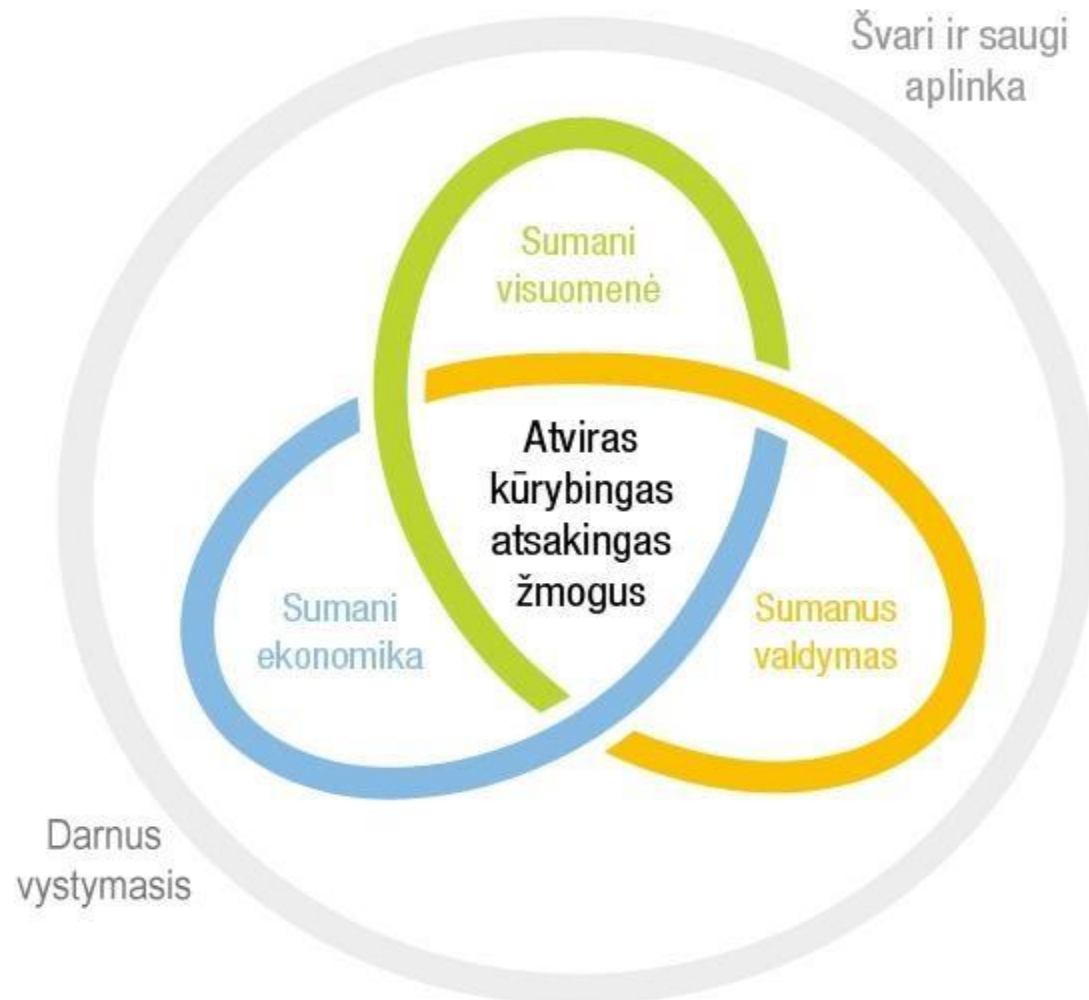

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Ugdymo turinys

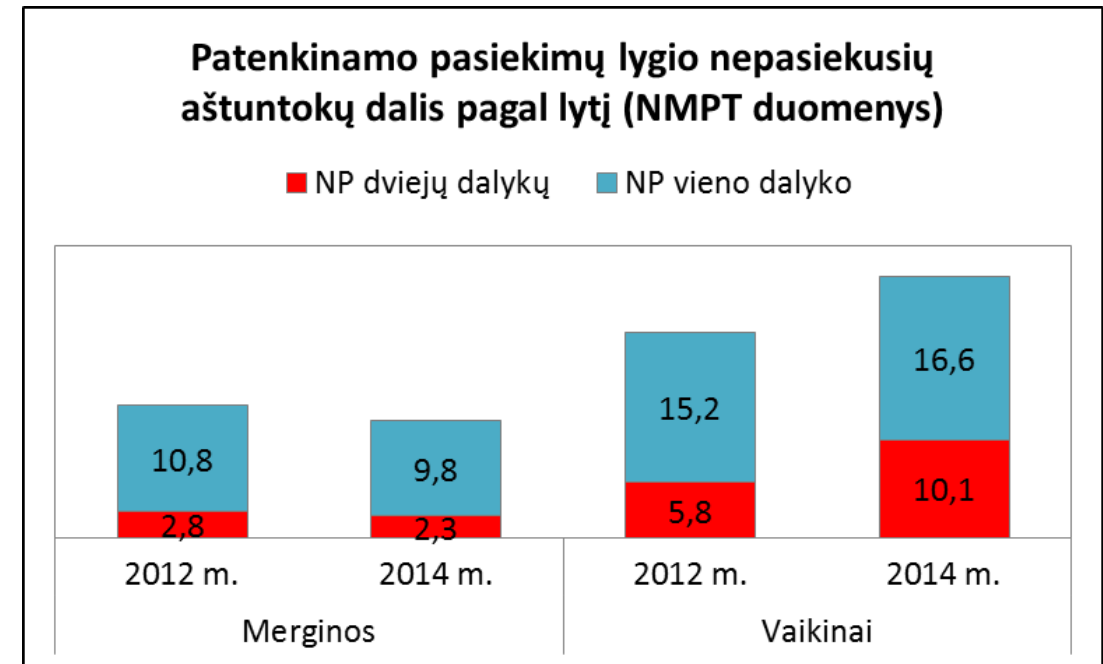
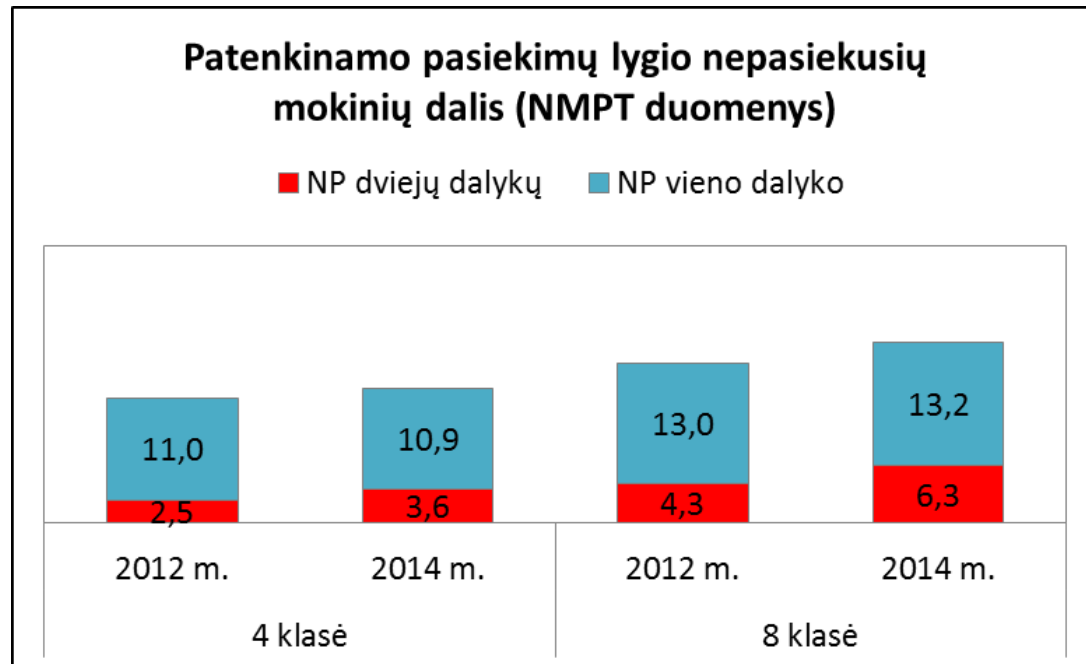

VALSTYBĖS PAŽANGOS STRATEGIJA „LIETUVA 2030“

Didelei daliai mūsų šalies mokinių labai trūksta bendrojo raštingumo pagrindų

Plačiau skaitykite http://www.nec.lt/failai/6057_2014_NMPT_ataskaita_galutine_RED.pdf

Problemos

- Kas ketvirtas mokinyš Lietuvoje nepasiekia 2 iš 6 pasiekimų lygmens (PISA)
- Didelis atotrūkis tarp besimokančių mieste ir kaime (72 taškai)
- Dalykinis turinys labai platus, mokomasi paviršutiniškai – temos „prabėgamos“
- Pernelyg standartizuotas turinys neleidžia atliepti individualių mokinių poreikių
- Vertinamos žinios, o ne kompetencijos
- Per didelis svoris tenka tik egzaminų balui
- Nepakankamai dėmesio praktiniam, laboratoriniam, projektiniam darbui
- Neišnaudojamos galimybės mokytis kitokiose erdvėse ir kitokiais formatais (muziejuose, mokslo centruose, įmonėse, bendruomenėse ir pan.)

Kaip TOP10 PISA valstybių sprendžia XXI a. iššūkius?

- Suteikia daugiau savarankiškumo ir atsakomybės mokykloms sprendžiant ugdymo turinio kūrimo ir įgyvendinimo klausimus
- Subalansuoja dalykinio turinio apimtį įtraukiant aktualią kompetencijų ugdymą
- Skatina kiekvieno mokinio individualią pažangą jam priimtiniu būdu ir tempu
- Sieja dalykų mokymą su praktiniu teorijos išbandymu sprendžiant realias problemas
- Išskaido baigiamąjį pasiekimų vertinimą, sudaro galimybę kaupti pasiekimus procese
- Sudaro galimybes pedagogų profesiniam augimui įvairiomis formomis: stažuotės, pamokų stebėseną, dalyvavimas profesiniuose tinkluose ir t.t.

2013 -2017 m. patvirtinti svarbūs strateginiai dokumentai

Valstybinė švietimo 2013-2022 metų strategija (2013)

Bendrojo ugdymo mokyklos kaitos gairės (2017)

Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašas (2016)

Geros mokyklos koncepcija (2016)

Mokyklų, įgyvendinančių bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika (2016)

Atnaujintas Europos Komisijos kompetencijų sąrašas

Atnaujintame Europos Komisijos kompetencijų modelyje (2018 m. gegužės 23 d.) įvardijamos kiekvieno asmens asmeniniam pasitenkinimui ir vystymuisi, įsidarbinimui, socialinei įtraukčiai, darnaus gyvenimo būdai, sėkmingam gyvenimui taikiose visuomenėse, gebėjimui gyventi rūpinantis sveikata ir aktyviam pilietiškumui reikalingos kompetencijos:

- Raštingumo kompetencija;
- Daugiakalbystės kompetencija;
- Matematinė ir gamtos mokslų kompetencijos;
- Technologijų ir inžinerijos kompetencija;
- Skaitmeninė kompetencija;
- Asmeninė, socialinė ir mokymosi mokytis kompetencija;
- Pilietiškumo kompetencija;
- Verslumo kompetencija;
- Kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencijos.

UNESCO ateities kompetencijų ir ateities ugdymo turinio vizija

UNESCO pabrėžia būtinybę kiekvienam besimokančiajam įgyti kompetencijas, kurios leistų asmeniui efektyviai spręsti kylančias problemas nuolat vykstančių pokyčių ir neapibrėžtumo kontekste. pripažįsta, kad ateities iššūkius lems UNESCO siūlomas kompetencijų modelis išskiria **7 makro kompetencijas**, kurių kiekviena sudaro nebaigtinis skaičius smulkesnių (mikro) kompetencijų:

- **Mokymasis visą gyvenimą** (žingeidumas, kūrybiškumas, kritinis mąstymas ir kt.);
- **Saviveika** (iniciatyva, motyvacija, atkaklumas, valia, atsakomybė ir kt.);
- **Įvairių įrankių ir išteklių sąmoningas naudojimas** (veiksmingas išteklių panaudojimas, atsakingas vartojimas ir kt.);
- **Sąveika su kitais** (darbas komandoje, bendradarbiavimas, tarimasis ir kt.);
- **Veikimas ir sąveika pasaulyje** (veikti lokaliai ir globaliai, derinti teises ir privilegijas, derinti laisvę ir pareigas ir kt.);
- **Tarpdalykinės kompetencijos** (STEM, socialiniai, humanitariniai mokslai ir kt.);
- **Raštingumo gebėjimai** (kalbiniai, matematiniai, skaitmeniniai ir kt.).

World economic forum. New vision for education, 2015

<https://www.weforum.org/agenda/2016/03/21st-century-skills-future-jobs-students/>

Character qualities (charakterio savybės)	Competencies (kompetencijos)	Foundational literacies (Baziniai raštingumo gebėjimai)
Curiosity (Smalsumas)	Critical thinking (Kritinis mąstymas)	Literacy
Initiative (Iniciatyva)	Creativity (Kūrybiškumas)	Numeracy (Matematinis)
Persistence/Grit (Atkaklumas/Valia)	Communication (Komunikacija)	Scientific literacy (Tyrėjo)
Adaptability (Gebėjimas pritapti)	Collaboration (Bendradarbiavimas)	ICT literacy (Skaitmeninis/IKT)
Leadership (Lyderystė)		Financial literacy (Finansinis)
Social and cultural skills (Socialiniai ir kultūriniai gebėjimai)		Cultural and civic literacy (Kultūrinis ir pilietinis)

Ugdymo turinio atnaujinimo planas

2016-2018 m. Pasirengimas

- 1) Esamų bendrųjų programų analizė
(Mokslininkai, UPC)
- 2) Bendrųjų programų atnaujinimo gairės ir sandara
(Mokslininkai, UPC, ŠMM, EBPO)
- 3) Bendrųjų programų rengimo grupių sudarymas
(Mokslininkai, mokytojai-praktikai, psichologai)

UT organizavimo ir išteklių peržiūra

- 1) Ugdymo organizavimo modelių kūrimas
(Mokytojai, mokyklų administratoriai, mokslininkai, steigėjai)
- 2) Įvairių mokymo ir mokymosi išteklių kūrimas
(Mokslininkai, mokytojai, verslas)
- 3) Elektroninių užduočių bankas
(NEC)

Mokytojų kompetencijų tobulinimas

- 1) Mokytojų kompetencijų poreikio tyrimas
(Mokytojai, UPC, mokslininkai)
- 2) Mokytojų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų tobulinimas
(UPC, pedagogų rengimo centrai, švietimo centrai)
- 3) Virtualių mokytojų bendruomenių stiprinimas
(Mokytojai, steigėjai, UPC)
- 4) Mokyklų vadovų vadybinių kompetencijų tobulinimas
(Mokyklų vadovai, UPC)

Viešosios konsultacijos dėl ugdymo turinio atnaujinimo plano ir pasiektų rezultatų rezultatų

Bendrųjų programų atnaujinimas

- 1) Bendrųjų programų kūrimas
(BP grupės, užsienio ekspertai, pedagogų rengimo centrai)
- 2) Bendrųjų programų išbandymas
(Mokyklų komandos, steigėjų komandos)
- 3) Bendrųjų programų tobulinimas
(Bendrųjų programų rengėjų grupės, užsienio ekspertai)
- 4) Bendrųjų programų skaitmenizavimas (BP online)(mokytojai, mokslininkai, verslas)

Vertinimo peržiūra

- 1) Kaupiamojo vertinimo sistemos diegimas
(ŠMM, NEC)
- 2) Elektroninės mokinių testavimo sistemos sukūrimas
(NEC)
- 3) Individualios mokinio pažangos vertinimo metodikos parengimas (ŠMM)

Atnaujinto ugdymo turinio diegimas mokyklose

- 1) Mokyklos lygmens ugdymo turinio kūrimas
(Mokyklų komandos, steigėjų komandos)
- 2) Savivaldybių administracijų įgalinimas (vietinis) ugdymo turinio kūrimui
(Steigėjai, UPC, švietimo centrai)
- 3) UT diegimo kokybės stebėseną
(ŠMM, UPC, mokslininkai)

Ugdymo turinio atnaujinimo kelias

Pasirengimas

Situacijos analizė. Susitarimai dėl strateginių pokyčių. Ugdymo turinio atnaujinimo gairės. Bendrųjų ugdymo programų rengėjų grupių telkimas.

Kūrimas ir išbandymas

Kuriami ir mokyklose išbandomi programų projektai. Išbandytos programos koreguojamos ir tobulinamos. Kuriami ir atnaujinami mokymo ištekliai. Mokytojų kompetencijų tobulinimas.

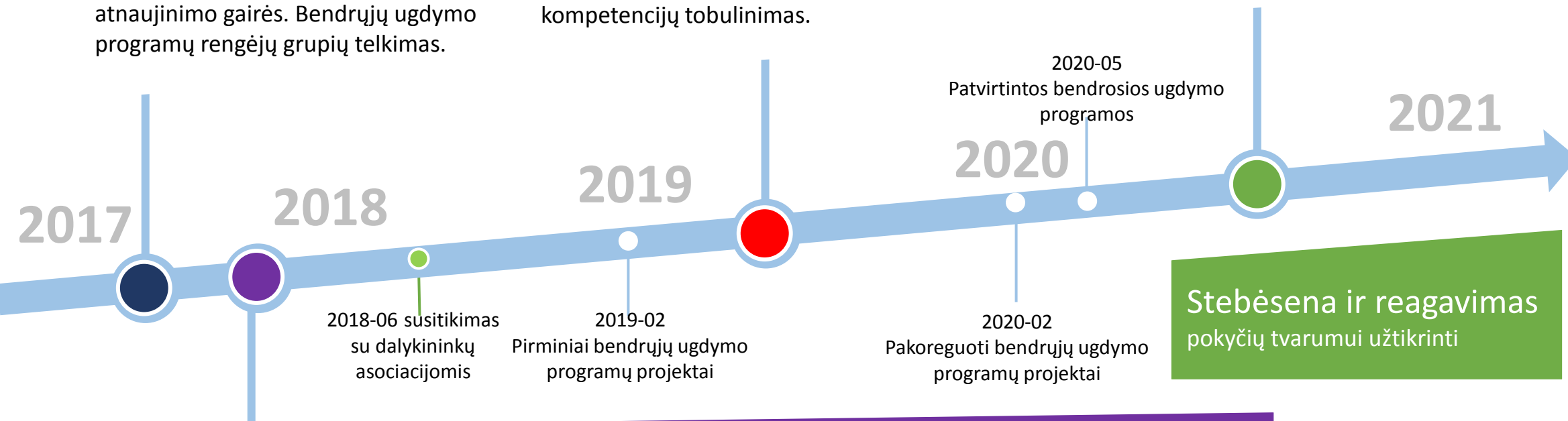
Įgyvendinimas

Inovatyvus ugdymo organizavimas pagal atnaujintas programas.

Stebėseną ir reagavimą pokyčių tvarumui užtikrinti

Visuomenės ir švietimo bendruomenės įtraukimas

Viešieji svarstymai ir siūlymų teikimas. Mokytojų virtualios bendruomenės. Steigėjų ir mokyklų komandų būrimas.

Bendrujų programų turinio kaitos aspektai

Aktualizavimas

- Įtraukiant naujausias mokslo žinias, visuomenei ir mokiniui aktualų turinį.
- Įgalinant savivaldybes, mokyklas, mokytojus kurti ugdymo turinį.

Optimizavimas

- atsisakant BP žanrui nebūdingų, perteklinių elementų.
- Aprašant mokinių pasiekimus kaip bendrujų ir dalykinių kompetencijų visumą.

Dermės užtikrinimas

- Nurodant loginius ryšius tarp atskirų elementų
- išryškinant integravimo galimybes.

BP apimties optimizavimas

**PRADINIO,
PAGRINDINIO IR
VIDURINIO UGDYMO
BENDROSIOS PROGRAMOS**

Lydinčioji medžiaga

Patogus vartotojui formatas: sukurtos interaktyvios BP, užtikrintos sąsajos su atvirais skaitmeniniais mokymosi šaltiniais

UGDYMO PROGRAMŲ PASKIRTIS

Programa	Paskirtis
Pradinio ugdymo programa	Ugdymo turinys integralus, skirtas visų kompetencijų pagrindams ugdyti.
Pagrindinio ugdymo programa	Plėtojamos visos kompetencijos, sudaromos praktinės galimybės susipažinti su darbo pasauliu.
Vidurinio ugdymo programa	Konstruojamas tiriamasis – analitinis ugdymo turinys. Siekiama asmeninės brandos.

Kitų šalių patirtis: ugdymo programų trukmė

Valstybė	Pradinio ugdymo trukmė	Pagrindinio ugdymo trukmė	Vidurinio ugdymo trukmė
LIETUVA	4	6	2
ESTIJA	6	3	3
LATVIJA	6	3	3
LENKIJA	6	3	3
SUOMIJA	6	3	3
ŠVEDIJA	6	3	3
VOKIETIJA	4	4	4

Siūloma ugdymo programų trukmė

Ugdymo programa	Trukmė	Mokinių amžius
Ikimokyklinio		0-5 m.
Priešmokyklinio	1	5-6 m.
Pradinio	5	6 m.
Pagrindinio	4	12 m.
Vidurinio	3	15-18 m.

ŠVIETIMO SISTEMOS REFORMA

Ugdymas ateičiai

ISSŪKAL

Šiuo metu ugdymas per daug fragmentinis, orientuotas į pavienių faktų ir žinių atkanojimą, bet ne į naujų idėjų kūrimą ir kūrybiškų sprendimų paiešką. Ugdymo turinyje trūksta XXI a. reikiamų kompetencijų, tokių kaip kritinis mąstymas, komandinis darbas, sprendimų priėmimas. Mokinų pasiekimų vertinimas pernelyg remiasi momentiniais testais ir egzaminais, bet nevertina mokinio kūrybinio potencialo, gebėjimo spręsti problemas, bendradarbiauti ir nesukanta prietaidų sukaupti pasiekimų įrodymus procese ir juos pripažinti.

TIKSLAS

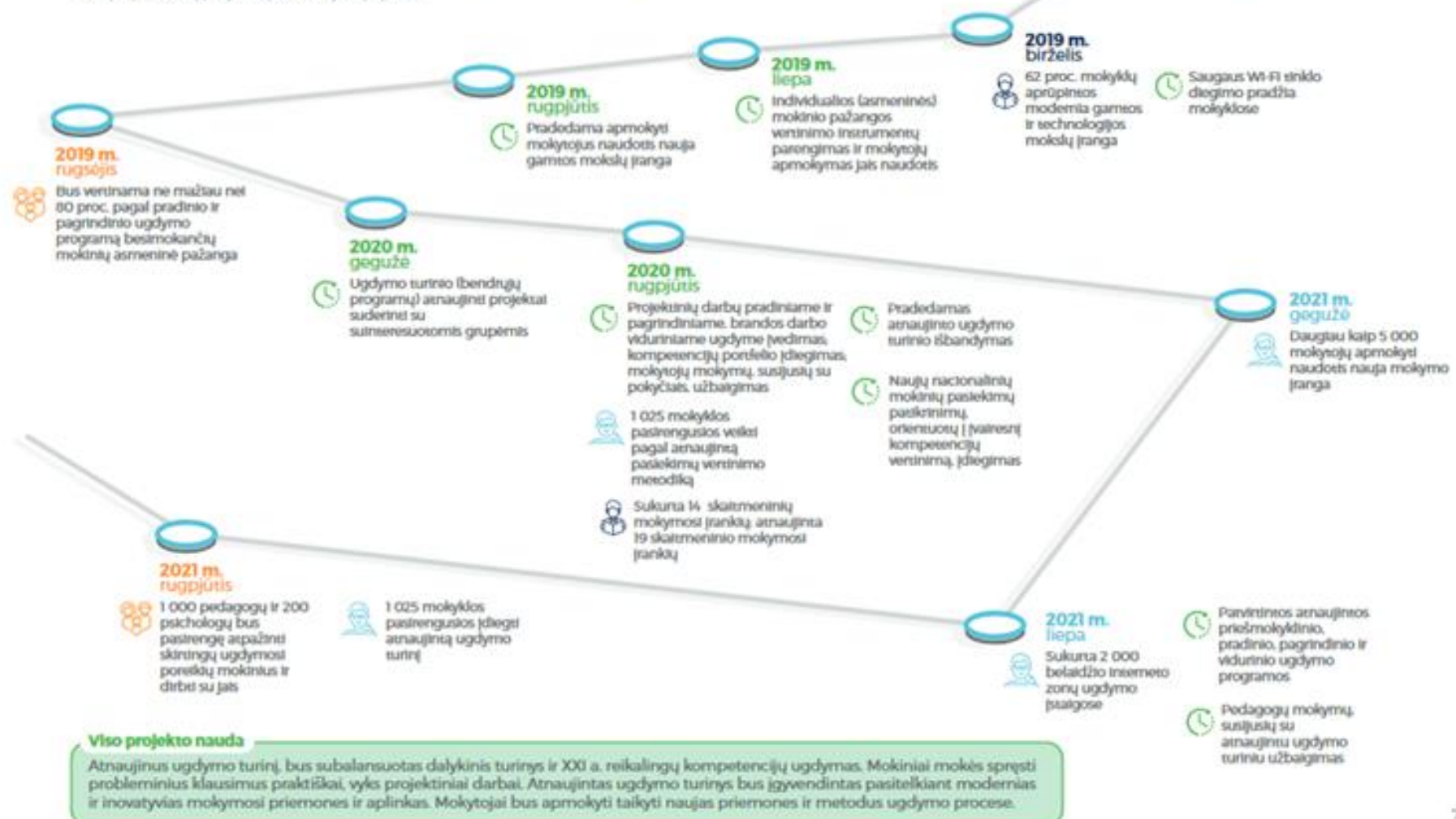
Užtikrinti gilesnį išmokimą, subalansuojant dalykinį turinį ir XXI a. būtinų gebėjimų ir kompetencijų ugdymą; žinių pasiekimus orientuoti į gebėjimų vertinimą, modernizuoti mokymosi priemones ir aplinkas.

2018 m. lapkritis

Pradedama veikti 9 ekspertų grupės ugdymo turinut atnaujinti, vyksta viešosios konsultacijos.

LIETUVOS
RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖ

Viso projekto nauda

Atnaujintas ugdymo turinys, bus subalansuotas dalykinis turinys ir XXI a. reikalingų kompetencijų ugdymas. Mokiniai mokės spręsti probleminius klausimus praktiškai, vyks projektiniai darbai. Atnaujintas ugdymo turinys bus įgyvendintas pasitelkiant modernias ir inovatyvias mokymosi priemones ir aplinkas. Mokytojai bus apmokyti taikyti naujas priemones ir metodus ugdymo procese.